

6. Холл Дж. Словарь сюжетов и символов в искусстве / Дж. Холл / [пер. с англ. А. Майкапара]. – М. : ООО “Издательство АСТ”; ООО “Транзиткнига”, 2004. – 655 с.
7. Яновський Ю. Чотири шаблі : [роман] / Юрій Яновський // Гончар О. Перекоп. Яновський Ю. Чотири шаблі. – К. : Український Центр духовної культури, 1997. – С. 339–498.

REFERENCES

1. Voytovych V. (2002). *Ukrainska mifologiya* [Ukrainian mythology], Lybid, Kyiv.
2. Zhaboryuk A. (2003). *Davne ukrainske malyarstvo (XI – XVIII st.)* [Ancient Ukrainian painting], Mayak, Odesa.
3. Eliade M. (2004). *Svyaschenne i myrske; mify, snovydinnya i misterii; Mefistofel i Androgin; Okulyzm, vorozhbystvo ta kulturni upodobannya* [Sacred and Common; Myths, dreams and mysteries; Mephisto and Androgine; Occultism, fortune-telling and cultural priorities], Translated by G. Kioryan and V. Sakhno, Foliant, Kyiv.
4. Melnyk V. (2004). Modernism of Ukrainian prose; genesis, development, historical value; Stylistic tendencies of Ukrainian literature of the XXth century, *Zbirnyk naukovykh prats, prysvyachennyu V.Melnyku*, Foliant Kyiv.
5. Smaglyi V. (2009). *Phenomen ukrainskogo kozatstva; Istoriya ukrainskogo kozatstva* [The phenomenon of the Ukrainian Cossacks; The history of Ukrainian Cossacks], Kyivo-Mogylyanska Academiya, Kyiv.
6. Hall J. (2004). *Slovar syuzhetov i simvolov v iskusstve* [Dictionary of subject and symbols in art], Translated by A. Maykara, Transitkniga, Moscow, Russia.
7. Yanovsky Y. (1997). *Chotyry Shabli* [Four Swords], Ukrainskyu centr dukhovnoyi culture, Kyiv.

УДК 821.161.2:82.0-343

ГРА З МІФАМИ В ХУДОЖНІХ ПРОЕКТАХ АЛЬТЕРНАТИВНОЇ ІСТОРІЇ В. КОЖЕЛЯНКА

Костецька Л.О., к.філол.н.

Запорізький національний університет
вул. Жуковського, 66, м. Запоріжжя, Україна
ljubovkosteck@rambler.ru

Романи В. Кожелянка пропонують ігровий простір, означений координатами альтернативної історії. Твори «Конотоп» і «Дефіляда в Москві» будуються на грі в історію, коли українці використовують свій шанс і отримують можливість змінити перебіг історії. Авторськими художніми стратегіями є гра із національними міфами, поєднання сучасного і минулого, інтертекстуальність. Це представлення комфортного варіанту українського світу.

Ключові слова: міф, гра, альтернативна історія, інтертекстуальність.

ИГРА С МИФАМИ В ХУДОЖЕСТВЕННЫХ ПРОЕКТАХ АЛЬТЕРНАТИВНОЙ ИСТОРИИ В. КОЖЕЛЯНКО

Костецкая Л.А.

Запорожский национальный университет
ул. Жуковського, 66, г. Запорожье, Украина

Романы В. Кожелянка предлагают игровое пространство, очерченное координатами альтернативной истории. Произведения «Конотоп» и «Дефиляда в Москве» строятся на игре в историю, когда украинцы используют свой шанс и получают возможность изменить ход истории. Авторскими художественными стратегиями являются игра с национальными мифами, сочетание современного и прошлого, интертекстуальность. Это представление комфортного варианта украинского мира.

Ключевые слова: миф, игра, альтернативная история, интертекстуальность.

PLAYING WITH MYTHS IN ART PROJECTS ALTERNATIVE HISTORY V. KOZHEL'YANKA

Kostetska L.A.

*Zaporizhzhya National University
Zhykovsky str., 66, Zaporizhzhya, Ukraine*

Novels of V.Kozheliianko offers some game in history. He uses the principle of alternative history. Art virtual world offers a different view of Ukrainian history and national life. Novels «Konotop» and «Parade in Moscow» are based on the game when Ukrainian history used a chance and had the opportunity to change the course of history. Author's artistic strategies are a game of the national mythology, heroes of national history and past intertextuality. He is using names of famous historical figures, heroes of national history and fictional characters who continue a number of Ukrainian heroes. He combines real historical facts of possible scenarios. V.Kozheliianko creates the myth of Ukraine. This is a version of Ukrainian representation comfortable world.

Key words: myth, game, alternative history, intertextuality.

Тексти В. Кожелянка втілюють віртуальний реванш української історії і мають чіткий деміургійний потенціал щодо творення віртуальної української імперії, який можна простежити на прикладі усіх його творів альтернативної історії, що іноді ототожнюють із фентезі (Г. Гордасевич, В. Єшкілев). Письменник кинув виклик історії, створив справжній шедевр пригодницького жанру, як зазначив Р. Чайка на чаті «ПІК України» (24.12.2014), «може, колись хтось зніме фільм по його роману «Конотоп», а ще краще – «Дефіляда в Москві». Однозначні українські блокбастери». Читабельність його творів викликала популярність серед широкого загалу читачів. Сам письменник в інтерв'ю газеті «День» (30 серпня 2001) пояснює форму своїх творів, адже романи мають анекдотичний характер, проте будь-який політичний анекдот відбиває певні соціально-політичні реалії цілком серйозно. Роблячи критичну оцінку його текстів, К. Родик відзначає про твори письменника: «Він з сумом проглядає невідворотну повторюваність «топосу поразки» української «історії з бромом» і ностальгію за міфічним, «альтернативним» сценарієм. Причому ностальгію саме в «архетипній» формі останнього аргументу – сміху. А сюжетно організований сміх має точну жанрову назву: анекдот» [1].

Опублікований у 1998 році в журналі «Сучасність» роман В. Кожелянка «Дефіляда в Москві» отримав премію цього видання за кращий твір року, яку було присуджено за його новизну в українському літературно-історичному контексті. Гра з історією в романі відбувається із поєднанням фантастичних подій, із залученням альянсів та інтертекстів, включених до загального культурного коду сучасного українця, із інтригуючим сюжетом і непересічним головним героєм. Роман «Конотоп» яскраво окреслює сучасне явище – журналістська діяльність у кризових ситуаціях, морально-етичні аспекти журналістського дискурсу. Основою зображення є історична подія, яка набуває різних трактувань у стилізованих журналістських текстах, що дозволяє отримати панораму різних суспільно-політичних думок про цю подію. Гра у відтворення історії також виконана за канонами постмодерної естетики. Усе це дало підстави літературознавцям кваліфікувати романи як постмодерні. Гра з історією, профанація мови історичної оповіді підкреслювалася у відгуках про твори, проте системно досліджена ще не була, що й зумовило актуальність статті.

Будь-який найфантастичніший твір розкриває болючі проблеми сучасності. Це є аксіомою художньої творчості, тому у творі В. Кожелянка «Дефіляда в Москві» спостерігається значна кількість ознак сучасності: «витворена автором дійсність – гра уяви, де історичні реалії є матеріалом чи приводом для витворення моделі, що саму історію цілковито ігнорує чи повертає її навиворіт. Попри явні ознаки вестернізації й містифікації на грані ймовірного момент достовірності постійно присутній і не дає можливості відірватися від реальності, перейти межу між явним і уявним. Це відчуття ймовірності неймовірного посилює як гостроту сприймання, так і відчуття парадоксальності та абсурдності процесів

доби, у якій нам судилося жити» [2]. Гра з реаліями сучасного життя, які вплітаються в розповідь про історичні події, є одним із елементів роману.

Інший авторський прийом – гра із національними міфами. Міфотворчість – один із найдавніших способів осягнення світу. Людина ніколи не вдовольняється науковими поясненнями суті речей і прагне простого – фактів реальності, явищ природи тощо. Дослідниця А. Мямліна так пояснює функцію міфів у первісному суспільстві: «Міфи робили світ зрозумілим, оскільки пояснювали походження всього суцього, тлумачили надзвичайні події (природні катаклізми, війни, епідемії), на прикладах богів, героїв підказували норми поведінки, були критеріями добра і зла» [3, с. 73]. Як бачимо, міфологічне мислення є актуальним й у сучасному світі, воно трансформується, набуває нових вимірів, проте міфологічна інтерпретація залишається на сьогодні найбільш продуктивною. Гра з міфами в романі альтернативної історії стає своєрідною прикметою жанру.

Як вказує А. Мямліна, «міф за своєю природою суперечливий: продовжує реальність і породжується нею, при цьому міф – нова вигадана реальність» [3, с. 73]. Художня література також ґрунтується на принципі вигаданої (змодельованої) реальності, проте міфотворчість є ознакою будь-якого суспільства, у тому числі сучасного, а інститутами, що здійснюють створення міфів, є медіа, до яких зараховують і видання книжок, художню літературу. Для української національної свідомості актуальним залишається міф про творення Україною «імперії двох суходолів» (за висловом О.Ольжича), доведення арійського коріння українців, яке здійснюють Ю. Канигін, О. Бердник. Цей міф обіграє і В. Кожелянко в романі.

Нова українська держава стає можливою за умови створення сильного боєздатного війська, що і втілює в романі письменник.

Поява української держави постає як нагорода за національні страждання. Цю розповсюджену в націоналістичних колах думку озвучує Дмитро в розмові з батьком: « – Наші страждання, тату, віками не снились нікому – ні полякам, ні москалям, ні цивілізованим англо-французам. Настав наш час! Україна буде Імперією Трьох морів» [44, с. 11]. Ця патетична промова Дмитра переривається іронічними коментарями батька, скептично налаштованого щодо цього національного міфу: « – Яких ще морів, двієчнику з географії?» [4, с. 11]. Дмитро наводить території, які мають об'єднатись навколо України, проте це не лише «давні українські території», це народи, які захочуть приєднатись до неї – Кабарда, Осетія, Чечня, Дагестан. Це приєднання можливе за умови чіткої політичної позиції України, її сильної армії та міцності держави, політичної окремішності.

В. Кожелянко вводить у роман так званий дискурс геополітики, а саме подає уривок з роздумів щодо становлення кордонів української держави Д. Наливайка, котрий стверджує арійське коріння українців: «Границі Першого Пляну – білоруські болота на півночі, узбережжя – все, Чорного моря на півдні – вже можна вважати опанованими. Проте на заході і на сході вони ще формуються, але експансія в той та інший бік дає простір для того, аби Україна в майбутньому набула назви Імперія Трьох Морів (Чорного, Каспійського і Балтійського)» [4, с. 56]. Д. Наливайко – відомий український філолог-компаративіст. Він є шанованою особою в наукових колах, академіком НАН України. Його голос постає авторитетним дискурсом, що пародіюється.

У цьому міфі Білорусь постає як держава нерішуча, несвідома своєї національної окремішності: «А Білорусь попроситься під нашу руку, коли кацапи почнуть насідати?» [4, с. 12]. Це пов'язано з тим, що Білорусь спокійно ставилась до спроб Росії керувати її справами, українці ж сповнені ідей про місію українців серед інших народів. Одну з версій цієї місії висловлює О. Бердник: «Мова йде, як ми про це згадали

на початку, про започаткування в надрах народів Землі Духовних республік. Тепер пропонується розглянути й ствердити пропозицію про народження на космоісторичному полі Української Духовної Республіки, або Духовної, Святої України» [5, с. 141-142]. Кожна із таких альтернативних моделей національного буття націлена на заперечення думки про знищення національного творчого духу і піднесення думки про нове його втілення в майбутньому. Один із таких шляхів його втілення пропонує В. Кожелянко в романі, проте ця версія іронічно інтерпретується. Коли Дмитро говорить про втілення української мрії про державність, батько іронічно коментує його запал і виявляє звичайну українську рису не вірити будь-якому союзникові:

« – Тату, Україну вибороли ми – ОУН, Степан Бандера, наша історія. А Гітлер – все-таки великий чоловік, і я його шаную.

– Сказав би я, Митре, що дурний тебе піп хрестив, але знаю отця Корнелія як розумного чоловіка, та й я тебе ніби вчив. Не вір тому лайдакови» [4, с. 15]. Крім того, батько в цій розмові виконує роль уміркованої, розумної позиції до тих захоплень бравадою втілень, на які страждає українська сутність.

Поряд з духовним втіленням України, визнанням її високої місії національне міфологічне мислення наділяє образ ворога рисами зла, що мають містичне походження: « – Гітлер планує велику дефіляду сьомого листопада. Буде тріумф за зразком римських імператорів.

– Побоявся би Бога. Але ж він не вірить у Нього, він вірить в Одина, іншими словами – в Князя світу цього. Не вірю я, Митре, що тут обійшлося без руки Люцифера. Та й його ці символи есесівські. Ні, це дідьча робота!

– Тату, а в комуністів що – Божі символи? Червона пентаграма, криваві прапори, масонський молот і серп, як пародія на геніталії в процесі сукуплення. Я вже не кажу про рогаті будьонівки і шинелі до п'ят – жерці Ваала!» [4, с. 14-15]. Міфологічне мислення є спрощеним і оцінює світ за критеріями добра і зла, воно допомагає створити модель поведінки людей і дозволяє чітко окреслити елементи людського існування, такі, як війна та мир, правда і кривда тощо.

Містифікована дійсність часто заміняє реальність, міфологічне мислення засноване на бінарних опозиціях і створює певну картину світу. А. Мямліна підкреслює, що воно формує суб'єктивну картину світу, яка може бути далекою від реальності, але є чіткою, комфортною, несуперечливою та бажаною [3, с. 74]. Оперуючи поняттям національної картини світу, можемо відзначити, що письменник, граючись із національними міфами, повно і багатогранно представляє один із комфортних варіантів української картини світу.

Прикметами національного оздоровлення територій України є перейменування міст. Ця тема постійно з'являється час від часу в українському суспільстві від часів здобуття незалежності. Можемо констатувати, що й на сьогодні цей процес не завершений і його хід має ряд складних проблем і суперечливих поглядів на історичне минуле України. Письменник пропонує модель його вирішення. Таке повідомлення передається в новинах українського радіо: «Голова Центральної ради Андрій Мельник підписав постанову парламенту України про перейменування ряду міст України. Так колишній Дніпропетровськ відтепер називається Січеслав, Ворошиловград – Луганськ, Жданов – Маріуполь, Сталіно – Донецьк, Краснодар – Чорноморськ, Кіровоград – Златопіль. Органам крайової влади приписується в двотижневий термін перейменувати всі назви населених пунктів, які були встановлені в період тимчасової окупації України більшовиками» [4, с. 20]. Приклад побудови національної держави письменник пропонує в системі політичних цінностей українських націоналістів.

Цікавим варіантом репрезентації національного міфу України постає сцена роздумів Гітлера про роль і місце українців на політичній мапі Європи в розділі «Політична мапа Євразії в листопаді 1941 року: «Наївний Генріх! Він навіть не помітив, як прапор його майбутнього Рейху – блакитне і золоте – вже присвоїла держава-союзник, яка розростається з кожним днем, і вже захопила простори від Дністра до Волги. Так і до Тибету дійдуть! Щось треба з цією Україною робити. Ні, Білорусь їм віддавати не можна. Ця Українська Держава вже за обсягом більша за Райх! В Гімmlера прапор вкрали, але ж кажуть, що це їх споконвічні барви, до свастики добираються, лише в інший бік вона у них крутиться – золота сварга на синьому тлі. Гм! Хто ж тоді арійці?» [4, с. 31]. Створено картину давньої української мрії – сильна, політично незалежна держава, що має високий статус серед найвпливовіших країн світу. В. Кожелянко іронізує із українського міфу, вводить роздуми про національні символи українців та версію їх взаємозв'язку із давніми аріями, расою, належність до якої доводив Райх з метою вивищення німецької нації серед інших, переваги над іншими. Йдеться про символи: блакитно-золотий прапор, тризуб, які були збережені українцями і взяті за національні символи після здобуття незалежності 1991 року.

Роман «Дефіляда в Москві» має не лише інтертекстуальні посилання на тексти українських фундаторів національної ідеї (наприклад, О. Бердника або Д. Наливайка) в питаннях творення національного міфу чи стереотипи сприйняття різних народів Євразії, але й наслідування українських текстів, зокрема це інтертекстуальне посилання на стиль повісті Г. Квітки-Основ'яненка «Конотопська відьма»: «...Сумний і невеселий сидів Адольф Алоїзович Гітлер у своєму кабінеті над політичною мапою Євразії, розстеленою на столі» [4, с. 31]. Український читач легко прочитусь закодовану автором іронічну інтонацію. Г. Квітка-Основ'яненко глузує над недолугими, обмеженими керівниками, бо кожен їх рух викликає сміх. В. Кожелянко цим епізодом робить проєкцію і на сьогодення.

У романі «Конотоп» письменник зображує події російсько-української війни 1658-1659 рр., зокрема, один з епізодів, відомий в історії як Конотопська або Соснівська битва. Уже на початку твору автор коментує причини виникнення війни та її роль у національному українському поступі: «Битва як битва. Цілком пристойна битва, витримана в естетиці пізнього середньовіччя. Таких у ті веселі часи по Європі відбувалось не рідше, ніж тепер футбольних матчів у тій же неспокійній частині тверді земної, на захід від Уральських гір. Привід для війни тоді легше було знайти, ніж сучасному пиякові – причину напитись: якийсь начальник щось не так сказав, сусід під час полювання вторгнувся зі своїми псами у пшеницю твоїх сервів, піддані іншого сусіда звабились на чергову модну релігійну ересь, уряд податки знову не добрав, а парламент їх в черговий раз не знизив, дружина лається, погода псується, коханка вимагає... геополітика, зрештою, змушує, – словом, війна! Війна в усі часи була справою економічною. Бажання якомога вишуканіше відправити до праотців свого ворога стимулювало розвиток металургії, хімії, механіки, металообробки, а також картографії, інженерної справи, геодезії, мостобудування, маркшейдерства, крім того – ткацтва, кравецтва та виготовлення прегарних золочених позументів, шевронів, гудзиків. Ще варто відзначити вклад війни у вирішення такого актуального у всі часи питання, як зайнятість населення, суть боротьба з безробіттям. Знову ж таки, демографічне регулювання... А вклад у мистецтво? Який величезний вклад у народну та авторську творчість зробила війна! Епоси, саги, думи, одна «Енеїда», як у редакції Вергілія, так і у версії Івана Петровича, чого варті? Суцільна дума про невмирущого!» [4, с. 128]. Пояснення причин виникнення воєн у зниженому тоні із залученням психологічно-приватних чинників, які тісно пов'язані з економічними, створює ігровий фон події. Бурлескна барокова традиція у В. Кожелянко трансформується в постмодерну гру з серйозним, зміною акцентів, їх переформатуванням. Автор показує економічні наслідки війни, яка спонукає до розвитку різні галузі народного господарства,

сприяючи таким чином розвитку економіки. Мистецтво також отримує імпульс до розвою, адже створюється інформаційний привід для появи творів, що розтлумачують події, пропонують власний герменевтичний варіант дійсності.

Щодо мотивації коментарів письменник вдається до інтертекстуальних компонентів, залучаючи свідчення істориків (М. Грушевського, Г. Кониського), письменників (Т. Шевченка, І. Драча), записи в літописних зведеннях (Літопис Самовидця). Автор, подаючи дані про історичну подію, доходить висновку про недостатність вказаних фактів, що свідчить про потребу у з'ясуванні ряду важливих моментів, які може зробити лише людина, що побачить усе на власні очі й, маючи дар слова, зможе передати свої відчуття. У цьому й полягає основне завдання, яке окреслює для свого героя письменник, що пропонує гру в містичну подорож у минуле («методом найновішої езотерично-окультної технології, що називається кармопортація» [4, с. 141]).

На завершення розмови із полковником наведено ряд імен, які асоціюються на перший погляд із героїчною українською славою, проте вони мають сумніви щодо справжності, а деякі є лише літературними героями: «Дивлюсь на Вас, і в пам'яті зринають яскраві образи героїв України – до речі, слава їм! – як то Їлик Муромець, Микита Добрий, Байда Вишневецький, Низ та Евріал, Олекса Довбуш, сотник Грім, хорунжий Левицький, майор Вихор та інші» [4, с. 153]. Кожен з цих персонажів пов'язаний із різними періодами української історії. Так, богатирі Ілля Муромець та Добриня Микитович належать до давньоруського. За свідченнями Вікіпедії, Ілля Муромець – «чернець і святий Києво-Печерської Лаври, чия дійсна постать має відлуння в однойменнім казковім образі з давньоруських народних пісень, записаних у середині XIX ст., а також в образі силача з українських народних казок на ім'я Чобіток» (<http://uk.wikipedia.org/wiki>), а Добриня Микитович – другий за популярністю богатир у народному епосі, що виконував доручення князя Володимира. Навколо життя Дмитра Вишневецького, його смерті створено багато легенд. В українській народотворчості ця легенда перетворилася на широко відому думу про козака Байду; однак невідомо, чи був він прототипом козака Байди. У всякому разі, Байда, як історична особа, з тогочасних джерел невідомий, і в жодному документі того часу Вишневецький не називається Байдою. Самі ж події, зображені в думі, також ніде не підтверджені документально. Йдеться про героїчну смерть козака Байди в турецькому полоні. Низ та Евріал – образи із твору І. Котляревського «Енеїда», які здійснюють сумнівний з погляду моралі «подвиг» розправи зі сплячим ворогом. Обоє вони гинуть у стані ворогів, під час виконання свого задуму. Олекса Довбуш – найвідоміший із опришківських ватажків у Карпатах (XVIII ст.). Постать полковника Грома (псевдо Миколи Твердохліба) – щирого українського патріота і талановитого військовика, – була знаковою для українського руху опору в 50-ті роки XX ст. – найтяжчий «криївковий» період його існування, коли розтерзані непосильним відкритим протистоянням одній з найбільших армій світу загони УПА вдалися до підпільної боротьби. Хорунжий Левицький – головний герой попереднього твору письменника «Дефіляда в Москві», своєрідна алюзія на власну творчість. Майор Вихор – це генерал-майор Євген Березняк, який помер у 2013 році у віці 99 років. Відомий своїм подвигом, який полягає у здобутті розвідданих про план мінування Кракова та дислокацію нацистських військ і повітряних дивізій. Цей перелік імен українських героїчних особистостей має інтертекстуальну основу та ігровий характер, бо більшість з них міфічні, а не реальні особистості, що досягли рівня символу і втратили зв'язок зі своїми прототипами.

Романи В. Кожелянка моделюють історичні події і пропонують як оптимістичні сценарії, так і цілком реалістичні оцінки прорахунків і невикористаних шансів української державності. Дія цих романів позначена постмодерною естетикою, що виявляється у формі гри в історію, гри в журналістський текст, тотальної гри в серйозне.

ЛІТЕРАТУРА

1. Родик К. Криптограмма анекдота / К. Родик // Зеркало недели. – 2008. – 24 октябрю. – С. 6.
2. Ільницький М. Альтернативна історія В. Кожелянка та антиутопія Ю. Щербака [Електронний ресурс] / Микола Ільницький. – Режим доступу : <http://litukraina.kiev.ua/scho-bulo-b-yakbi--scho-bude-yakscho>
3. Мямліна А. Міфологічне мислення і публіцистика: еволюція поняттєвого дискурсу / Антоніна Мямліна // Держава та регіони. Серія : Гуманітарні науки. – 2007. – № 2. – С. 72-77.
4. Кожелянко В. Дефіліада. Романи / Василь Кожелянко. – Львів : Кальварія, 2007. – 384 с.
5. Бердник О. Альтернативна еволюція / Олесь Бердник. – К. : Тріада-А, 2007. – 576 с.

REFERENCES

1. Rodik, K. (2008), «The cryptogram of joke», *Zerkalo nedeli*, no. 40. p. 6.
2. Ilnytsky, M. (2012). «Alternative History of V. Kozhelyanko and antiutopia by Yu. Scherbak», available at: <http://litukraina.kiev.ua/scho-bulo-b-yakbi-scho-bude-yakscho> (access March 15, 2012).
3. Mamlina, A. (2007), «Mythological thinking and publicism: the evolution of concept the discourse», *Status et regions*, no. 2, pp. 72-77.
4. Kozheliianko, V. (2007). *Defiliada. Romany* [Defiliada. Novels], Kalvariia, Lviv, Ukraine.
5. Berdnik, A. (2007), *Alternatyvna evolyutsiya* [Alternative evolutione] Triada-A, Kyiv, Ukraine.

УДК 821:161.2:82-3

ХУДОЖНЄ ВИСВІТЛЕННЯ ДУХОВНО-МОРАЛЬНИХ ЦІННОСТЕЙ У РОМАНІ «У ЧЕРЕВІ ДРАКОНА» М. РУДЕНКА

Кравченко В.О., к. філол. наук, доцент

Чудновець С.В., магістрант

*Запорізький національний університет**вул. Жуковського, 66, м. Запоріжжя, Україна*

kravchenko_v_o@i.ua

У статті розглядаються особливості художньої інтерпретації духовно-моральних цінностей у романі М. Руденка «У череві дракона». Прокоментовано вміння автора реалізувати морально-духовні концепти через світоглядні орієнтири.

Ключові слова: морально-духовні цінності, проблема гріхопадіння і покаєння, роман, світогляд письменника, викриття системи тоталітаризму.

ХУДОЖЕСТВЕННОЕ ОСВЕЩЕНИЕ ДУХОВНО-МОРАЛЬНЫХ ЦЕННОСТЕЙ В РОМАНЕ «В ЧРЕВЕ ДРАКОНА» Н. РУДЕНКО

Кравченко В.А., Чудновець С.В.

*Запорожский национальный университет**ул. Жуковского, 66, г. Запорожье, Украина*

В статье анализируются особенности художественной интерпретации духовно-моральных ценностей в романе Н. Руденко «В чреве дракона». Прокомментировано умение автора реализовать морально-духовные концепты через мировоззренческие ориентиры.

Ключевые слова: морально-духовные ценности, проблема грехопадения и покаения, роман, мировоззрение писателя, обличение системы тоталитаризма.